

FAB

#Ondernemend

Alexia Liadis
- Vlisco

Mijn oma zei:
'Je hebt twee handen,
je kunt altijd wel
ergens *werken*.'

**MADE
IN HOLLAND**

Zijn we wel
ondernemend
genoeg?

Nummer 3 - 2015 prijs: € 4,95

Marjolijn Meynen - Rijksmuseum, Máxima, Wietske de Ruiter, Amber Donkervoort,
Remco Veldhuis, Femmetje de Wind, Sandra Roelofs, Michiel Mol - XCOR Aerospace

#03

Made in Holland

EEN KORT VERHAAL DOOR EVELINE KARMAN

Hij schuift onhandig op de barkruk die voor mijn open keuken staat. Zijn been trekt. "Schotwond", mompelt hij, als hij me ziet kijken. Ik schat hem zeker een jaar of 85, de man met het witte piekhaar en de minstens zo witte snor. Op zijn colbertjasje prijkt een Canadees vlaggetje boven een gebloemd lintje. Ik glimlach beleefd, zoals ik doe naar alle gasten in mijn bescheiden themarestaurant hier in Ottawa. Hij knikt terug, fragiel en broos en met een blik die gelatenheid uitstraalt. Als ik hem de menukaart heb gegeven, open ik de koelkast en trek de grote pan eruit. Ik hoop maar dat ik genoeg nootmuskaat heb toegevoegd. Precies de goede dosering vinden is telkens weer lastig.

Hij spuugt het laatste woord bijna uit, ik kijk naar mijn werkschoenen met stalen neus

Hij ziet de klompsticker die mijn dochter onlangs op de metalen deur plakte. "I hate Holland." Zijn woorden galmen na in de ruimte. Hoorde ik dat goed? Het stel aan het tafeltje in de hoek hoorde het in ieder geval wel. Verstoord kijkt de vrouw op van haar chocolademousse. De oude man deert het niet. Opzichtig wijst hij naar zijn been. "Operatie Neptune, juni 1944." De jonge vrouw kijkt weg. Geen interesse. Voor haar is het een ver-van-mijn-bedshow. Ik zie de schouders van de oude man inzakken. De verslagenheid die hij uitstraalt, zorgt ervoor dat ik een fles kruidenbitter van de plank pak en hem een glas inschenk. Als ik daarna het schaalpje paneermeel op het aanrechtblad zet, pal voor zijn neus, kijkt

hij me dankbaar aan omdat hij weet dat ik naar hem zal luisteren. Ik wurm mijn handen door de salpicon, vorm balletjes en rol ze door het korrelige kruim. "Ik had geen idee wat me vanaf Normandië te wachten stond. Geen enkel vermoeden. Maar terug konden we niet. De hel, mevrouw, dat was het." Als ik de balletjes door het geklopte ei heb gehaald en ze daarna nog een keer door het paneermeel rol, zie ik hem een traan wegpinken. Zijn ogen lijken nog troebeler dan toen hij binnenkwam. "Twintig kilo uitrusting droeg ik. Het weer was beroerd en de Duitsers werden steeds verbeterd. Met mijn maten veroverde ik terrein en we voorkwamen dat bruggen werden opgeblazen. Ik kwam uiteindelijk in Holland terecht. Bij de kaaskoppen." Hij spuugt het laatste woord bijna uit en ik kijk naar mijn werkschoenen met stalen neus. Met een stuk folie dek ik het bord af en zet het in de koelkast. Het bord met eenzelfde vulling dat ik er een half uur geleden inzette, neem ik eruit. Een beetje onwennig veeg ik mijn handen af aan mijn koksbuis. Ik wil het verhaal van de man niet verstoren door achter in de kleine keuken een doek te pakken.

"Bijna al mijn makkers verloor ik in Nederland. Ik eindigde in het bataljon van de Seaforth Highlanders. Tweede Infanterie. We staken een rivier over, de IJssel, ik vergeet het nooit. Het was februari en alles was koud en nat. We waren het zat en de rijen juichende mensen met vlaggetjes deden me niets omdat ik mijn twee beste vrienden verloren had bij Gorssel." Hij spreekt het uit als Korsel. "Nog steeds zie ik Nathan voor me. Zijn opengereten gezicht in dat natte gras." Stilletjes schenk ik zijn glas kruidenbitter bij en ik knik hem bemoedigend toe. Praat maar beste man, denk ik, je weet

niet half wat je voor mij hebt betekend. Je hebt geen idee dat jij, met dat kreupele been dat je al je hele leven met je meetorst, de reden bent dat ik hier kan zijn, in het verre Ottawa, in vrijheid en met trots. Hij is nog niet klaar. "Nog steeds zie ik de puinhopen voor me op het moment dat de moffen zich overgaven. Ik wilde zo graag naar huis, terug naar mijn jeugd die ik had achtergelaten en die ik daar terug dacht te vinden. Maar ik lag in het ziekenhuis en kon niet weg. Wat kreeg ik ongelooflijk de pest aan dat Nederland, met z'n natete baggerzooi. Nog steeds kan ik geen Hollander, zelfs geen koe zien."

Praat maar beste man, je weet niet half wat je voor mij hebt betekend

Met de schuimspaan haal ik de frituurpan leeg, pak een bord van de plank en wip mijn baksel voorzichtig op een servet met Delftsblauw motief. "Waarom zit er eigenlijk een sticker van een klomp op je koelkast?" Ik krijg een brok in mijn keel. Vlug vul ik een glas onder de kraan en drink het in één teug leeg. Hij heeft het niet gezien, het bordje bij de ingang. En een Jip-en-Jannekeposter zegt hem natuurlijk ook niets. Wat kan ik zeggen? In een flits, en misschien ook wel bewust omdat hij erover begon, zie ik de gele klomp op de koelkast. Ik denk aan mijn dochter, aan haar vrolijke blik toen ze de sticker van oma kreeg, nog geen twee maanden geleden. In haar barbiemaillot was Emma naar de koelkast gerend en had hem opgeplakt. Mijn hart gloeit als ik aan haar denk, aan die zonnige middag en aan die week dat mijn ouders hier op bezoek waren. Helemaal in Ottawa, omdat Bertram en ik hier zo graag wilden wonen, zo erg verlangden we naar rust na de dood van mijn beste vriendin. Wat zou ze trots geweest zijn dat ik onze jeugddroom heb waargemaakt. Ook deze man verloor vrienden van wie hij gehouden heeft. De Tweede Wereldoorlog is al lang voorbij en is helemaal aan mij voorbijgegaan. Tot vandaag heb ik me er nooit iets

'Ik wilde zo graag naar huis, terug naar mijn jeugd die ik had achtergelaten'

bij voorgesteld, bij al de veteranen tijdens saaie herdenkingen op televisie. Bij al hun pijn. Kordaat til ik het schaaltpje op en houd het de oude man voor. Hij staart er verbaasd naar. Voorzichtig neemt hij een balletje in zijn hand, hapt onwennig een stukje weg en ik zie dat zijn ogen glans krijgen. "I like this", knikt hij goedkeurend en zijn hand reikt opnieuw omhoog, richting werkblad.

"Bitterballen", zeg ik. "From Holland." Vol respect schuif ik het schaaltpje naar hem toe. "Hello Holland", murmelt hij. En met zijn tanige vingers dipt hij de tweede bal in de mosterd. ■

Afgelopen oktober nog debuteerde Eveline Karman met haar vrouwenthriller *Verstrikt* (over de besloten wereld van de *high class* escort). In elke FAB Magazine schrijft ze een kort verhaal.